

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

EĞİTİMLİ ÇOCUK BAKICILARININ TEŞVİKİ YOLUYLA KAYITLI KADIN İSTİHDAMININ DESTEKLENMESİ PROJESİ II (EDU-CARE II)

ARAŞTIRMA BİLEŞENİ ÇIKTILARI

Medine KIZILTAŞ CİLVEZ
Sosyal Güvenlik Uzmanı / EDU-CARE Proje Koordinatör Yardımcısı

13 Ocak 2026
Ankara

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

SUNUM PLANI

➤ EDU-CARE II Projesi Araştırma Bileşeni Çıktıları

- ✓ Strateji Belgesi
- ✓ Etki Analizi Raporu
- ✓ Politika Öneri Belgesi

EDU-CARE II ARAŞTIRMA BİLEŞENİ

- **Amaç:** Alternatif bir çocuk bakım modeli olan childminding sisteminin (komşu anne) ülkemizde uygulanabilirliğinin tüm yönleriyle araştırılması

Araştırma Bileşeni Çıktıları

- ❖ Strateji Belgesi
- ❖ Etki Analizi Raporu
- ❖ Politika Öneri Belgesi

STRATEJİ BELGESİ

- AB’de İyi Uygulama Örnekleri (Fransa, Almanya, Hollanda, Danimarka ve Portekiz’in çocuk bakım sistemlerinin analizi)
- Kayıtlı Kadın İstihdamının Artırılması Bağlamında Türkiye için Alternatif Çocuk Bakımı Model Önerisi

Önerilen Childminder Çocuk Bakım Modelinin Çerçevesi

- Childminder hizmeti verecekler için aranan kişisel uygunluk kriterleri, eğitim yeterliliği ve sertifikasyon süreci,
- Fiziki standartların uygunluğu, sisteme başvuru ve yetki belgesi alınma süreci, kayıt ve sicil süreci,
- Childminder hizmeti sunanların sigortalılık statüsünün belirlenmesi, ücretlendirilmesi, izin ve sosyal haklarının da yer alacağı hizmet sözleşmesi,
- Childminder bakım modelinin denetimi,
- Önerilen çocuk bakım modelinin vergilendirilmesi,
- Kadınların sisteme girişini kolaylaştıran ve sürdürülebilirliğini destekleyen mali, sosyal güvenlik ve girişimcilik temelli devlet desteklerinin hayata geçirilmesi.

Etki Analizi Raporu

- ✓ EDU-CARE II Projesinin ekonomik ve sosyal etkilerinin analiz edilmesi
- ✓ Projenin, küçük çocuğu olan annelerin ve eğitilmiş çocuk bakıcılarının kayıtlı olarak işgücüne katılımına, iş gücünde kalmasına ve/veya işe geri dönüşüne etkisi olup olmadığı ve bu etkinin yönü ve sürdürülebilirliği
- ✓ Proje için kullanılan kamu kaynaklarının verimli kullanılıp kullanılmadığı-projenin kaldıraç oranı

Etki Analizinin Evren Ve Örneklemi

Projeden Faydalanan Anne

- Evren (2638)
- Örneklem (379)

Projeden Faydalanmayan Anne

- Evren (18242)
- Örneklem (379)

İstihdam Edilen Çocuk Bakıcıları

- Evren (2638)
- Örneklem (379)

Mali Destek Öncesi İstihdam Durumu

EDU-CARE II Öncesi

Sigortalı Çalışma

Anneler
83,1 %

Eğitimli
Bakıcılar
28,2 %

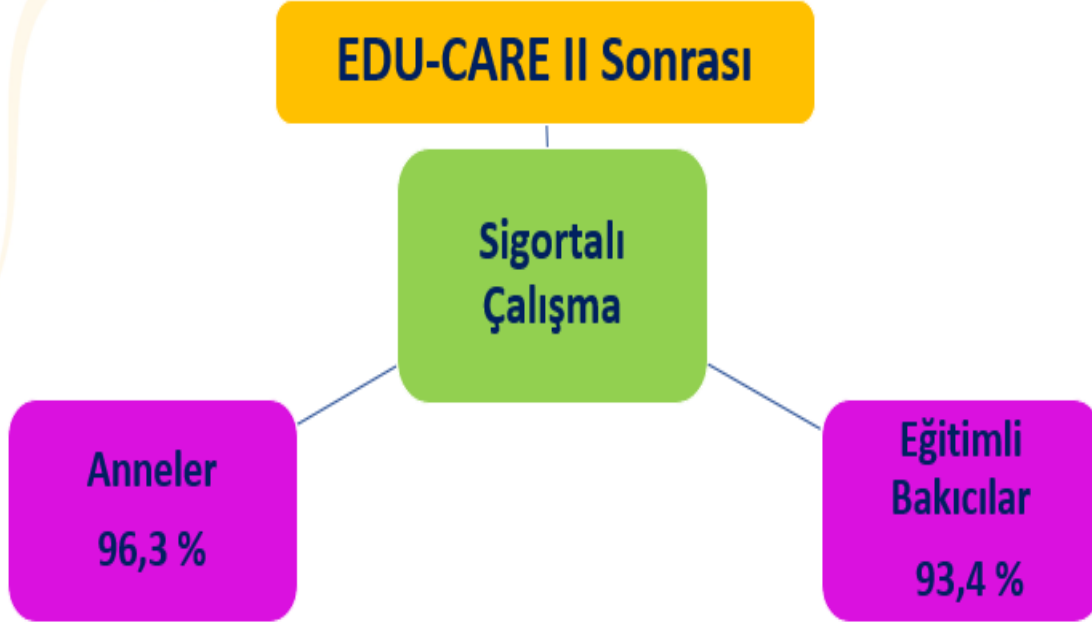
✓ Proje öncesinde;

- Projeden faydalanan annelerin %83,1'i,
- Eğitimli bakıcıların %28,2'si

sigortalı olarak istihdam ediliyor.

Mali Destek Sonrası İstihdam Durumu

✓ Mali destek sona erdiğinde,

- Projeden faydalanan annelerin %96,3'ü,
- Eğitimli bakıcıların %93,4'ü

sigortalı çalışmaya devam edeceğini belirtmiştir.

*Projenin hedeflerinden biri, kadın istihdamının kalıcı olmasını, **sürdürülebilirliği** sağlamaktır. Bu çerçevede EDU-CARE II Projesinin, faydalancı annelerin ve eğitimli bakıcıların sigortalı çalışmaları yönünde motive edici bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.*

Mali Destek Sonrası İstihdam Durumu - Anneler

EDU-CARE II Sonrası

Sigortalı
Eğitilmiş Bakıcı
İstihdam Etme

Mali destek
devam etmezse
60,6 %

Mali destek
devam ederse
92,6 %

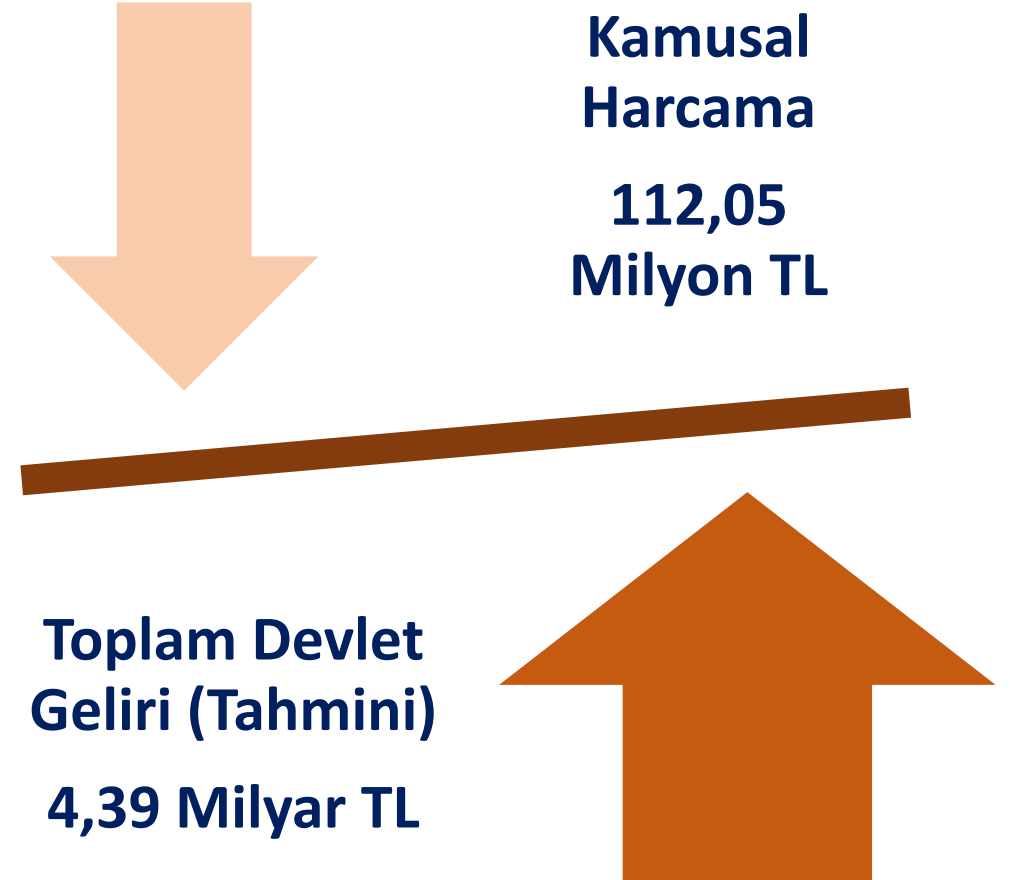
- ✓ Mali destek sona erdiğinde,
 - Projeden faydalanan annelerin %60,6'sı eğitilmiş bakıcı istihdamını sürdürebileceğini ifade etmektedir.
- ✓ Mali destek sürdüğü takdirde,
 - Projeden faydalanan annelerin %92,6'sı eğitilmiş bakıcı istihdamını sürdürebileceğini ifade etmektedir.

PROJENİN EKONOMİK ETKİSİ

EDU-CARE II Projesi sonucu;

- Elde edilen ilave istihdam ile **kadınların** emeklilik zamanına kadar **12,619 milyar TL** net gelir elde etmeleri,
- devletin bu gelirden **4,39 milyar TL** vergi ve prim geliri elde etmesi beklenmektedir.

Yapılan proje harcamasının yaklaşık 39 katının devlete gelir olarak geri döneceği öngörülmektedir.

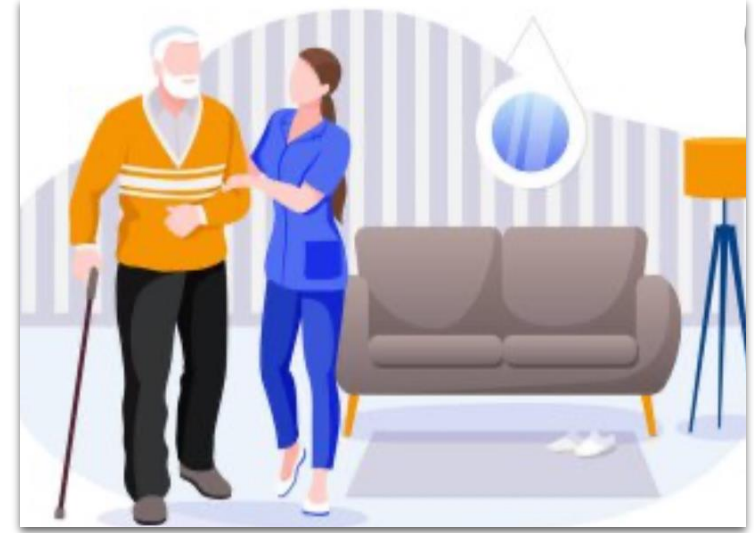
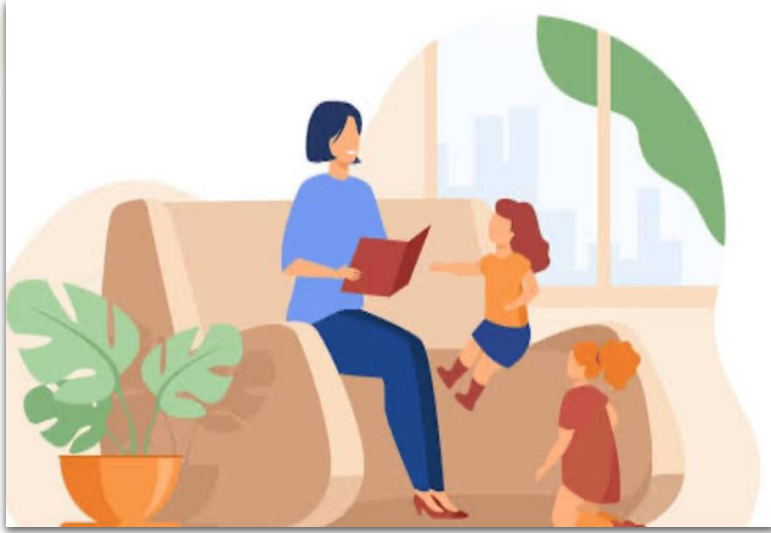

EDU-CARE II Projesi - Politika Öneri Belgesi

- ✓ Kayıtlı Kadın İstihdamının Artırılması Bağlamında Alternatif Çocuk Bakımı Model Önerisi: Childminder Sistemi
- ✓ Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sosyal Güvenliğine İlişkin Öneriler
- ✓ Ebeveynlerin İş-Yaşam Dengesine İlişkin Öneriler

Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sosyal Güvenliğine İlişkin Öneriler

Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sosyal Güvenliğine İlişkin Öneriler

Ek-9 kapsamında ayda 10 günden az ve fazla ayrımının kaldırılması ve ayda kaç gün çalışırsa çalışsın ev işçisinin 4/a sigortalısı sayılarak tüm sigorta kollarına tabi olmalıdır.

Ayda 10 günden az çalışanların prim ödemelerinde, tutarın prime esas kazancın alt sınırıyla kısıtlanmaması

Ayda 10 günden az çalışanlarda iş kazası-meslek hastalığı sigortasından yararlanma şartları ve 4/a sigortalıları ile eşitlenmelidir.

Ek-9 kapsamında işçi çalıştıranlar için kolay işverenlik uygulaması daha fazla kolaylaştırılmalı; daha basit iş süreçleri barındıran bir sistemsel uygulama tasarlanmalıdır.

Ev hizmetleri, 4857 sayılı İş Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına alınmalıdır.

Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sosyal Güvenliğine İlişkin Öneriler

Sigortalı çalışma şartıyla ailelere çocuk, yaşlı ve özel bakım alanlarına yönelik mali destek uygulanması değerlendirilebilir.

189 Sayılı Ev İşçileri İçin İnsana Yakışır İş Hakkında ILO Sözleşmesi'nin Türkiye tarafından onaylanmasının, ev hizmetlerinde çalışanların haklarının korunması adına daha fazla gelişme kaydedilmesine yönelik fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Daha önce Türkiye'de de tartışılmış olan Belçika, Fransa ve Avusturya gibi ülkelerdeki ev hizmetlerine yönelik kupon sistemine dayalı uygulamalarının benzerinin günümüz teknolojilerinden faydalanmak suretiyle Türkiye'de de uygulanmasının tekrar gündeme getirilerek değerlendirilmesi, bu alanda kayıtlılığı artırmak adına faydalı olabilir.

Ev hizmetlerine yönelik bir model sözleşme taslağı geliştirilmesi değerlendirilebilir. Sözleşme taslağı; işin kapsamını, çalışma sürelerini, ödemeleri ve diğer detayları içermesi bakımından karşılıklı olarak hakların korunması adına fayda sağlayacaktır.

Ebeveynlerin İş-Yaşam Dengesine İlişkin Öneriler

İş-Yaşam Dengesi ve Çocuk Bakımı Öneri Matrisi

Alternatif Uygulama	0-6 Ay			6 ay- 1 yaş	1 -2 yaş	2-3 yaş	3-6 yaş
1. Alternatif	Analık izni 16 hafta	Babalık izni 2 hafta	Ebeveyn izni 7 hafta geçici iş göremezlik ödeneği (2/3)	Ebeveyn izni 6 ay geçici iş göremezlik ödeneği (1/2)	Ebeveyn izni (Kreş Desteği Düzdeyinde)	Kreş Desteği/ Tamamlayıcı Childminder	
2. Alternatif	Analık izni 16 hafta	Babalık izni 2 hafta	Ebeveyn izni 7 hafta geçici iş göremezlik ödeneği (2/3)	Her iki ebeveyne yarım zamanlı çalışma hakkı 27 hafta	Kreş Desteği/Childminder		
3. Alternatif	Analık izni 16 hafta	Babalık izni 2 hafta	Ebeveyn izni 7 hafta geçici iş göremezlik ödeneği (2/3)	Childminder	Kreş Desteği/ Childminder		Kreş Desteği/ Tamamlayıcı Childminder

Destekleyici Haklar Öneri Matrisi

Analık ve ebeveyn izni dönemlerinde uzun vade sigorta kolları açısından sosyal güvenlik primlerinin bildirilmiş sayılması (İspanya iyi uygulaması)

Süt izninin bakım iznine çevrilerek her iki ebeveyne de mevcut şartlarda verilmesi (0-1 yaş)

Hamilelik ve akabindeki çocuk bakımı sonrası işe geri dönmek isteyen ve profesyonel anlamda yabancılaşma (uzaklaşma) yaşayan kadınlara işgücü piyasasına yeniden adaptasyon amaçlı mesleki eğitim programları ile eğitim verilmesi (Çekya iyi uygulaması)

Eşler arasında uzun vadeli sigorta kolları arasında prim transferi sağlanması (Avusturya uygulaması)

Ebeveyn izni almayı tercih etmeyen ebeveyne uzaktan çalışma hakkı verilmesi

Çocuğun 2 yaşına gelmesine kadar annenin gece vardiyalı çalıştırılmasına yasak getirilmesi

Çocuk sahibi ebeveynlerin çalışma saatlerinin düşürülmesi

Aile yardımları sigorta kolunun hayata geçirilmesi

Yaşlı bakım sorumluluğu kapsamında uzun dönem bakım sigorta kolunun hayata geçirilmesi

İlkokul sonrası bakım için çocuk etütlerinin yaygınlaştırılması

Bakımın önemi ile ilgili farkındalığı artırmak için “Bakım Yılı” ilan edilmesi

Çocuk Bakımına Yönelik Arz Yönlü Destek Mekanizmaları

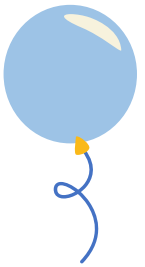
Okul öncesi eğitim ve bakım kurumu kurulumuna yönelik bürokrasinin azaltılması, kurumlara ait kreşlerin yaygınlaştırılması

OÖEBK kurulmasına yönelik kamusal destek uygulamaları (Kira yardımı, vergi muafiyet desteği, kamu arazisi tahsis edilmesi, elektrik-su-doğalgaz tarifesi indirimleri vb.)

OÖEBK öğretmenlerinin ücretlerinin kamu ve özel dahil devlet tarafından karşılanması (Çekya iyi uygulaması)

OÖEBK çalışma saatlerinin ebeveynlerin çalışma saatleri ile uyumlulaştırılması (Danimarka iyi uygulaması)

150'den fazla kadın çalışanı bulunan işyerlerinde, 0–6 yaş aralığındaki çocukların bakımı için işverenin okul öncesi eğitim ve bakım kurumu açma zorunluluğunun, kadın çalışan sayısı yerine toplam çalışan sayısının 150 olarak esas alınacak şekilde yeniden düzenlenmesi

PROJE HAKKINDA

DOKÜMANLAR

HABERLER VE DUYURULAR

PROJE ÇIKTILARI

S.S.S.

İLETİŞİM

BAŞVURU YAP

RAPORLAR

Avusturya Çalışma Ziyareti Raporu

Alternatif Çocuk Bakım Modelleri
I. Çalıştay Raporu

Etki Analizi Raporu

Hollanda Çalışma Ziyareti Raporu

Alternatif Çocuk Bakım Modelleri
II. Çalıştay Raporu

Strateji Belgesi

Politika Öneri Belgesi
Hazırlık Çalıştay Raporu

Politika Öneri Belgesi

Proje ile ilgili ayrıntılı bilgiler:

<https://www.sgk.gov.tr/>

<https://www.ikg.gov.tr/en/>

<https://www.sgkcalisanannedestegi.org//>

Teşekkürler!

İrtibat:

Medine KIZILTAŞ CİLVEZ

mkiziltas@sgk.gov.tr

